

> Retouradres Postbus 20951 2500 EZ Den Haag

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Postbus 30435
2500 GK DEN HAAG

Datum 29 april 2010
Betreft Reactie ontwerp 'Wet ontheffing onrechtmatige bewoning
recreatiewoningen'

Geachte directie,

Onder dankzegging voor uw reactie van 30 juni 2009 op de ontwerp 'Wet ontheffing onrechtmatige bewoning recreatiewoningen' antwoord ik u als volgt.

Allereerst stelt u dat gemeenten zich voldoende kwijten van hun taak om de betrokken onrechtmatige bewoners van recreatiewoningen duidelijkheid te bieden over de toekomst van hun bewoning. Het desondanks minimaliseren van hun beslissingsvrijheid door het wetsvoorstel acht u strijdig met de sturingsfilosofie van de Nota Ruimte en met de gewenste vermindering van regeldruk. Het is niet zo, dat de betrokken gemeenten collectief onvoldoende inzet hebben getoond om het op verzoek van de Tweede Kamer ontwikkelde rijksbeleid te realiseren. Uit de voortgangsrapportage Uitvoering recreatiewoningenbeleid (VROM - Inspectie, Den Haag, 2009) blijkt dat er zeker vooruitgang is geboekt met de uitvoering van dat beleid. Wel is duidelijk dat het tempo en de aanpak tussen gemeenten verschilt. Een aantal gemeenten heeft in alle bij hen bekende gevallen van onrechtmatige bewoning van vóór 1 november 2003 duidelijkheid geboden, terwijl andere gemeenten ruim zes jaar na dato nog volop doende zijn om de door de Tweede Kamer gewenste duidelijkheid te verschaffen. Belangrijker is nog dat niet alle gemeenten zich afdoende inspannen om de met het bestemmingsplan strijdige bewoning in kaart te brengen. Ongeveer een derde van de gemeenten waar de problematiek speelt, inventariseert alleen op basis van inschrijvingen in de gemeentelijke basisadministratie, waarbij moet worden aangetekend dat, blijkens voornoemde voortgangsrapportage, vermoedelijk veel bewoners zich niet hebben ingeschreven of zich inmiddels hebben laten uitschrijven, om de kans op handhaving te verkleinen. De – als eerdere maatregelen van regeringszijde- vanaf medio 2007 geboden mogelijkheden tot het aanvragen van een vrijstelling respectievelijk ontheffing op basis van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening 1985 respectievelijk het Besluit ruimtelijke ordening bleken onvoldoende de beoogde werking te hebben, waarschijnlijk omdat een dergelijke aanvraag niet de zekerheid geeft dat gemeenten de gevraagde vrijstelling of ontheffing ook werkelijk zullen verlenen

en de kans bestaat dat de gemeente na een aanvraag (en dus het bekend worden van de onrechtmatige bewoning) haar handhavingbevoegdheid gaat uitoefenen. Zonder verdere maatregelen van de zijde van het Rijk – in de vorm van een wet - zal in die gemeenten een situatie van passief gedogen en dus de problematiek van onrechtmatige bewoning – met alle onzekerheid voor de bewoners van dien - blijven voortbestaan, hetgeen niet alleen door de Tweede Kamer, maar ook door mij, als onwenselijk wordt beschouwd.

De beperking van de autonome bevoegdheden van gemeenten acht ik - mede gezien de omvang van de problematiek - gerechtvaardigd zulks gelet op de tijdelijkheid van die inbreuk ingevolge de voorgestelde duur van twee jaar gedurende welke een aanvraag kan worden ingediend, het feit dat de eerder(genoemd)e andere maatregelen van regeringszijde onvoldoende bleken te werken, het feit dat sprake is van een duidelijk afgebakende en in aantal afnemende doelgroep én van een materiële voortzetting van een reeds langdurig bestaande feitelijke gedoogsituatie.

Onverminderd mijn waardering voor de vorderingen die gemeenten hebben geboekt met uitvoering van het rijksbeleid mag worden aangenomen dat het op zijn minst nog steeds om een substantieel aantal gevallen gaat ten aanzien waarvan nog geen definitieve duidelijkheid is gegeven. Het geheel overziende acht ik dan ook het tweede deel van het door u geciteerde adagium 'decentraal wat kan, centraal wat moet' van toepassing.

Daarnaast bent u van mening dat het wetsvoorstel (veel) verder gaat dan de motie Veenendaal die de aanleiding vormde voor het wetsvoorstel.

De motie spreekt over een 'opeisbare' gedoogbeschikking in gemeenten die niet aantoonbaar 'helder en consequent' zijn geweest in hun handhavingbeleid. Zoals ook reeds de toelichting bij het wetsvoorstel vermeldt, valt het laatstgenoemde begrip niet voldoende duidelijk te definiëren om als zodanig deel uit te kunnen maken van een nu wél voldoende werkende - omwille van de 'opeisbaarheid' noodzakelijke – regeling bij wet. Aan het begrip is in het wetsvoorstel derhalve tegemoetgekomen door als 'niet presterende' gemeenten diegene te beschouwen die op 1 januari 2010 nog steeds - na een ook volgens de Kamer te lange reeks van jaren van feitelijk gedogen – geen duidelijkheid hebben gegeven aan de onrechtmatige bewoners -van-vóór-1-november-2003 van recreatiewoningen, in de zin dat zij er (al dan niet op termijn) niet meer mogen wonen.

Overigens, omdat tegen een afwijzing van een aangevraagde 'gedoogbeschikking' geen bezwaar en beroep open staat, wordt reeds vanaf medio 2007 het instrument 'vrijstelling' en later 'ontheffing' gehanteerd, waarbij een afwijzende gemeentelijke reactie wél door de rechter kan worden getoetst.

Tenslotte doe ik u een afschrift toekomen van het wetsvoorstel c.a. zoals dat inmiddels bij de Tweede Kamer is ontvangen.

Een afschrift van deze brief zend ik aan de Tweede Kamer.

Portefeuille Ruimte
Nationale Ruimtelijke
Ordering
Recht, Instrumenten en
Strategie

Datum
29 april 2010

Kenmerk
2010012708

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

Portefeuille Ruimte
Nationale Ruimtelijke
Ordening
Recht, Instrumenten en
Strategie

Datum
29 april 2010

Kenmerk
2010012708

J.C. Huizinga-Heringa